

Vad varje läkare bör veta om Smittskyddslagen (SmL)

Denna skrift syftar till att ge en kort introduktion till smittskyddslagen och riktar sig i första hand till läkare. Smittskyddslagen reglerar de rättigheter och skyldigheter som den enskilde individen, behandlande läkare och myndigheter har. Det övergripande syftet med smittskyddslagen är att skydda befolkningen mot smittsamma sjukdomar.

Vad innebär smittskyddslagen för mig som läkare?

Varje läkare har skyldighet att

- **Vara uppmärksam på smitta och vidta åtgärder**

Läkare, såväl som annan hälso- och sjukvårdspersonal, har ett generellt ansvar att i sitt arbete vara uppmärksamma på förekomst av smittsamma sjukdomar och vidta de åtgärder som krävs ur ett smittskyddsperspektiv.

- **Vid misstanke undersöka och ta prover**

En läkare som misstänker att en patient bär på en allmänfarlig* eller annan smittspårningspliktig* sjukdom är skyldig att skyndsamt undersöka patienten och ta de prover som krävs för att fastställa eventuell smitta.

- **Följa upp provtagningen och utföra det som provsvaret medför avseende behandling, råd, förhållningsregler, smittskyddsanmälan och smittspårning.**

Den läkare som undersöker patienten och ordinerar provtagning benämns enligt SmL behandlande läkare och ansvarar för att följa upp provsvaret, ge patienten rätt **vård och behandling** samt råd kring smittsamhet och adekvata **förhållningsregler**. Se respektive diagnos [Smittskyddsblad - Smittskyddsläkarföreningen \(slf.se\)](#). Förhållningsregler ska ges både muntligt och skriftligt till patienten, och dokumenteras i patientens journal.

Rör det sig om en anmälningspliktig sjukdom ska behandlande läkare göra en **smittskyddsanmälan** till den regionala smittskyddsenheten utan dröjsmål, (senast dagen efter diagnos/misstanke). Anmälan görs i SmiNet www.folkhalsomyndigheten.se/sminet och ska innehålla relevant information inklusive misstänkt smittväg (när och var man tror att smittan skett), eventuella åtgärder som vidtagits och vilka förhållningsregler som givits. Anmälan ger smittskyddet en möjlighet att hitta samband med andra fall, identifiera gemensamma smittvägar och på så sätt förebygga ytterligare fall. Det är även ett sätt för smittskyddet att säkerställa att patienten är omhändertagen på ett korrekt sätt vilket åligger smittskyddsläkaren att bevaka.

Behandlande läkare har även det primära **smittspårningsansvaret**. Läkaren kan i vissa fall överlämna smittspårningen till annan person med särskild kompetens. Exempel på detta i Halland är smittspårning av klamydia som överlämnas till utbildade smittspårare på

Central klamydiasmittspårning. Vid komplexa smittspårningar eller frågor kan Smittskydd kontaktas och stötta.

Vid utbrott är Smittskydd behjälpliga med information och stöd och kan också överta samordningsansvaret från en enskild läkare vid större eller komplex utredning. Exakt var gränsen för detta går beror på omständigheter i det enskilda fallet och smittans art. Varje vårdcentral har ett samhällsmedicinskt ansvar över sitt geografiska upptagningsområde som innebär att vårdenheten kan behöva agera vid olika typer av utbrott på till exempel en förskola/skola eller ett äldreboende. Då står vårdenheten för provtagning, stöd och omhändertagande av berörda individer, oavsett var personerna är listade.

Kostnadsfrihet enligt Sml, Vad är det?

Undersökning, vård och behandling är kostnadsfri för patienter med allmänfarlig sjukdom, om den behandlande läkaren bedömer att det minskar risken för smittspridning.

Kostnadsfriheten omfattar de läkemedel som direkt påverkar och minskar smittsamhet vid en sjukdom som klassas som allmänfarlig, t ex antibiotika eller antiviral behandling. ”Fritt enligt Sml” noteras på receptet. I praktiken gäller detta främst behandling av hiv, syfilis, gonorré, klamydia, tuberkulos, hepatit B och C. Läkarpbesök och undersökningar vid misstänkt eller känd allmänfarlig sjukdom, och som bedöms kunna minska smittsamheten, är kostnadsfria för patienten. Även de återbesök som är motiverade av smittskyddsskäl är kostnadsfria.

Kostnadsfrihet gäller däremot inte för vård, undersökning eller behandling som endast har indirekt betydelse för eventuell smittspridning, t.ex. behandling av missbruk eller psykologkontakt. Kostnadsfriheten gäller bara i smittsamt skede av den allmänfarliga sjukdomen. Patienten betalar alltså för besök som föranleds av andra sjukdomar eller om infektionen är utläkt.

Smittbärappening

Smittbärappening kan vara aktuellt vid ej symtomgivande allmänfarlig smittsam sjukdom. Vid symtomgivande sjukdom används sjukskrivning.

Mer info

På vårdgivarwebben ([Smittskydd - Vårdgivare \(regionhalland.se\)](https://www.regionhalland.se/smittskydd)) finns mer information och länkar.